

Tankesmedja den 4 oktober med Kalmarsundskommissionen

Summering av dagen

Medverkande:

Åke Hagström	Linnéuniversitetet
Anders Almqvist	Kalmar kommun
Anders Fröberg	Västerviks kommun
Anna Arnesson Bergengren	Lrf sydost vattenansvarig
Anna Thore	Ordf. Kalmarsundskommissionen
Bodil Liedberg Jönsson	Oskarshamns kommun
Caroline Littlefield	Linnéuniversitetet
Gun Lindberg	Västerviks kommun
Jan Vågesjö	Lrf sydost LEVA-projekt
Jonas Jönsson	Hushållningssällskapet
Jörgen Forss	Linnéuniversitetet
Kristin Bertilius	Borgholms kommun
Linda Holm	Mörbylånga kommun
Bertil Lundgren	Ölands vattenråd
Regine Ullman	VA-processer
Renate Foks	Kalmar kommun
Roger Gustafsson	Mörbylånga kommun, Lrf sydost
Staffan Larsson	Borgholms kommun
Åsa (Felix) Everbrand	Mörbylånga kommun
Stefan Svensson	Virån Oskarshamnsbygden vattenråd
Susanna Minnhagen	Samordn. Kalmarsundskommissionen
Tina Larsson	Borgholms energi
Facchini Tobias	Region Kalmar, kontakt Waterman
Ulf Hultqvist	Viråns vattenråd
Ulf Rönner	Norra Möre vattenråd

Presentationer:

[Möjligheter med muddermassor Life SURE – Sediment uptake and Remediation on Ecological Basis](#)

Renate Foks, projektledare Kalmar kommun

[Presentation av Linneuniversitetets Kunskapsmiljö vatten](#)

Caroline Littlefield Karlsson, samordnare för [Kunskapsmiljö Linné: Vatten](#)

[Vatten som resurs](#)

Jörgen Forss, Institutionen för byggd miljö och energiteknik, Linnéuniversitetet

[Fiskfabriken i Västervik blir industrihotell och Rest till Bäst – Biokol renar vattnet](#)

Gun Lindberg, strateg för ekologisk hållbarhet Västerviks kommun

[Cementas kalkbrott som vattentäkt? samt renat avloppsvatten för bevattning på södra Öland](#)

Påbörjade utredningar och frågor som behöver lösas för att gå vidare

Roger Gustafsson, ordförande LRF sydost och Linda Holm, VA-strateg Mörbylånga kommun

Sammanfattning av gruppdiskussioner:

Biokol, alger, vass och musslor

Projekt, industri- och forskningssamarbeten på området:

- [Musslor till hundmat och vass till djurfoder](#) –med uppstart i Västerviks fiskfabrik
- [Rest till Bäst](#) – även [Rest till Bäst Västervik](#)
- [Ödevata biokol Leader](#)
- LOVA-projekt Biokol av släk och alger –med Byxelkroks marinservice, LNU och Albertssons mekaniska
- Kalmar Energi – Tittar på biokolsproduktion som en del i det framtida elsystemet. Är intresserade av värmeproduktionsdelen.
- Kalmar Science Park -[biokol som jordförbättringsmedel](#) hos KRAV-odlare på Öland.
- Karlskrona kommun och WSP – [biokol av uppspolad tång](#) och sediment
- LNU testar odling i biokol + sediment inom Life Sure projektet
- [Projekt Släk – Lyft näringen från havet](#)

I övrigt pågår dialog kring tillverkning av biokol mellan Kalmar kommun, KSRR och Kalmar Energi. Konvertering av pannor till biokolstillverkning undersöks bl.a på Kährs AB i Nybro. Biogas från vass, samt djurfoder av musslor, har testats tidigare i projekten [Biogas marina substrat](#) och [Baltic Blue Growth](#)

Muddermassor

Projekt, industri- och forskningssamarbeten på området muddermassor

- Ett muddringsprojekt i Sjöboviken söder om Oskarshamn letar efter användningsområde för sina massor
- Företaget [NETICS](#) besöker LifeSure-projektet vecka 43. Kan träffas 28 sept.
- [Returbetong och byggblock](#)
- Life Sure och LNU kollar på [användningsområden och föroreningar i sediment](#)

Vatten i landskapet/ lantbruk/reningsverk och industri

Projekt, industri- och forskningssamarbeten på området vattenförsörjning

- [Mörbylånga vattenverk](#) – cirkulär vattenförsörjning
- Seed-money projektet [Waterman](#), bl.a. om återvinning av avloppsvatten
- [LEVA från strategi till åtgärd Kalmarsund](#)
- [LEVA Vattensamordning Västervik](#)
- LNU [Smarta städer](#)
- Flera LOVA och LONA-projekt för vattenhållande/grundvattenbildande åtgärder
- Förstudie kring hållbar vattenförsörjning i södra Sverige: <http://lnu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1564044&dswid=-1718>

Bristen och konkurrensen om vattnet diskuterades utifrån olika perspektiv: Tillgång på vatten till odling, grundvatten och möjlighet till konstgjord infiltration till dricksvatten. Kan avsättning vara en lösning även för jordbruket? Hur kan och ska man ta till vara avlopps- och dagvatten? Hur får vi till samarbeten kring tekniskt vatten, dvs vatten som inte behöver ha dricksvattenkvalitet?

Några slutsatser från vattengruppen:

- Krånglig lagstiftning
- Stuprörstänk
- Vem ska betala för infrastruktur? VA-kollektiv, industri eller skattebetalare?
- Klimatförändringar gör att förutsättningarna håller på att ändras
- Gamla tillstånd av olika slag kan behöva omprövas, tex dikningsföretag, vattenuttag
- Där vattenbristen är stor och många olika åtgärder planeras finns risk att anmälan om vattenverksamhet inte kommer att räcka för att få göra tex en bevattningsdamm. Vid konkurrens om vattnet kommer det att krävas utredningar och tillstånd, och beredskap hos myndigheterna

På eftermiddagen gjorde vi studiebesök på Mörbylånga vattenverk, som är ett av Ölands två avsaltningsverk för havsvatten. Förutom avsaltning så återvinner anläggningen tekniskt vatten från Guldfågeln AB. Sammantaget möjliggör detta en stor besparing av Ölands grundvatten. Studiebesöket guidades av Mörbylånga kommuns VA-chef Jens Olsén och projektledare Billy Gidö.

Stort tack till alla presentatörer, Mörbylånga kommun, Jens och Billy på Mörbylånga vattenverk, Felix och Jonas Everbrand för god mat och värdskap samt Kristin Bertilius för ledning av virtuella diskussioner.

Kontakt Kalmarsundskommissionen:

Anna Thore, ordförande anna.thore@kalmar.se

Susanna Minnhagen, samordnare susanna.minnhagen@kalmar.se